

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

Základní škola, Klatovy, Plánická ul. 194

Adresa

Plánická 194, 339 01 Klatovy I

Identifikátor: 600068625

Zřizovatel: MěÚ Klatovy, náměstí Míru 62, 339 01 Klatovy 1

Školský úřad Klatovy, Čapkova 127, 339 01 Klatovy 5

Termín konání orientační inspekce: 20. září - 28. září 1999

Čj.	042 176/99 - 2166
Signatura	od2ct101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Úplná Základní škola, Klatovy, Plánická ul. 194 je umístěna ve třech budovách, které jsou nově zrekonstruovány. Ve školním roce 1999/2000 pro 705 žáků 1. - 9. ročníku slouží 36 učeben, z toho 3 odborné. První stupeň má 12 tříd a 5 oddělení školní družiny, druhý stupeň 14 tříd.

Ve škole se vyučuje v 1. až 8. ročníku podle učebního programu Základní škola schváleného MŠMT ČR čj. 16 847/996-2 a v 9. ročníku podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR čj. 18 730/91-20.

Při orientační inspekci byly sledovány na prvním stupni základní školy předměty český jazyk, hudební výchova, matematika, prvouka, vlastivěda, na druhém stupni český jazyk, dějepis, fyzika, hudební výchova, matematika, občanská výchova, pracovní činnosti, přírodopis, tělesná výchova.

Hodnocení kvality vzdělávání na I. stupni

Český jazyk

V hospitovaných hodinách byl kladen důraz na osvojení základů gramatického systému českého jazyka, osvojení techniky psaní a čtení včetně čtení s porozuměním textu. Plánování a příprava výuky je na dobré úrovni. Informovanost vyučujících o žácích se speciálními vzdělávacími potřebami je velmi dobrá.

Členění vyučovacích hodin většinou odpovídá výukovým cílům. Ponejvíce realizovaný frontální způsob výuky, při kterém jsou aktivně zapojováni jen někteří žáci, snižuje efektivitu hodin. Ve škole ale působí i vyučující, kteří akcentují prvky moderního vyučování - aktivní činnostní učení či dramatickou výchovu. Samostatná práce žáků v hodinách spočívá především v písemném procvičování učiva. Ze strany některých vyučujících byly shledány rezervy v práci s dětskou literaturou. Využití literárního textu ve výuce zahrnovalo převážně stereotypní, méně efektivní způsoby (tj. předčítání s následnou slovní reprodukcí obsahu). V těchto hodinách nebyly zaznamenány inspirativní prvky upřednostňující zejména prožitky žáků. Práce s textem postrádala lehkost, podnětnost, neformální vzbuzení zájmu a pro žáky přitažlivost.

Plánování, podmínky pro výuku, organizace, formy a metody výuky mají dobrou úroveň. Výuka českého jazyka na prvním stupni je celkově hodnocena jako dobrá až velmi dobrá.

Matematika

Struktura sledovaných hodin korespondovala s jejich cíli. Uplatňována byla frontální organizace výuky, ale i např. práce ve dvojicích. Někteří učitelé při frontálním způsobu práce aktivizují všechny žáky a rozvíjejí potenciál každého jedince tím, že pomáhají prospěchově slabým opravit chyby a zdokonalit se v dovednostech. Mezitím dobře prospívající žáci plní samostatně náročnější či doplňující úkoly.

Plánování, podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace vykazují velmi dobrou úroveň.

Prvouka, Vlastivěda

Stavba sledovaných hodin korespondovala s jejich vzdělávacími cíli. Uplatňována byla převážně frontální organizace výuky spolu s verbálními metodami. Ve 4. ročníku byla zřetelná snaha vyučujícího o zařazení efektivních forem vyučování, zejména skupinovou práci na principu tzv. tvůrčí dílny. Při výkladu nové látky vyučující kombinovali slovně názorné metody, žáci následně vyvozovali jednoduché závěry, měli možnost sdělit svůj názor. Důsledně bylo prováděno průběžné ověřování pochopení látky. Při procvičování byl obsah učiva převážně vhodně strukturován na základní a doplňující. V jedné třídě bylo zaznamenáno až nepřiměřené používání pracovních listů. Tímto nebyly využity např. možnosti rozvoje sociálních vztahů, kontaktů, mluvních dovedností či vlastních postojů žáků, jež se v hodině nabízely. Činnost žáků byla redukována do několika úkonů na grafických listech.

Plánování a příprava výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení včetně kvality výuky prvouky jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Hudební výchova

Hospitace byly provedeny ve dvou vyučovacích hodinách. Materiální podmínky výuky - výběr např. v nabídce nahrávek poslechového skladeb či metodických materiálů z oblasti hudební výchovy jsou na velmi dobré úrovni.

Ve sledovaných hodinách v 1. a ve 3. ročníku vyučující využívaly vlastní doprovodné hry na hudební nástroj (housle, klavír, kytara), což obohatilo zejména pěvecké činnosti při opakování nacvičených písní. Jedna z hospitovaných hodin měla do detailu promyšlenou organizaci, nápaditou motivaci a efektivní metodické postupy pro jednotlivé činnosti. Práce s písněmi, hudební hádanky, tvořivé pojetí činností pěveckých, rytmických a instrumentálních přispívalo k rozvoji hudebnosti a zpěvnosti žáků. Atmosféra v hodině byla velmi příznivá, zřetelný byl zejména celkový estetický prožitek žáků. Zjištění z této hodiny vypovídá o příkladném pojetí osnov a poslání předmětu. Druhá hospitovaná hodina nebyla kvalitní. Postrádala nápaditost, hravost, tvořivou práci s písní či melodií, aktivní spoluúčast dětí. V neefektivní stavbě hodiny převládaly verbální metody, vlastní zpěv byl redukován na krátkou dobu několika minut, kdy žáci opakovali některé jednoduché písně. Činnosti byly nudné a nezajímavé.

Sledovaná výuka měla u jednotlivých vyučujících zcela rozdílnou úroveň. Ve třetím ročníku byla výuka hodnocena jako vynikající, v prvním ročníku pro výše uvedené nedostatky jako nevyhovující.

Hodnocení kvality vzdělávání na II. stupni

Český jazyk

Vyučující českého jazyka splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

V oblasti plánování a přípravy byly plněny základní ukazatele, neboť časová dotace výuky českého jazyka odpovídá schválenému učebnímu plánu, což koresponduje s rozvrhem hodin i se zápisy v třídních knihách.

Učební osnovy v době inspekce byly plněny.

Organizace a metody výuky odpovídaly psychohygienickým zásadám.

Výuka předmětu je zajištěna dostatečným množstvím pomůcek - nástěnnými obrazy, Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny, Stručnou mluvnici češtiny i nejrůznějšími, učiteli a žáky vyrobenými pomůckami. Audiovizuální technika a výpočetní technika ve sledovaných hodinách českého jazyka nebyly využity.

Žáci byli vhodně motivováni a aktivizováni využitím moderních způsobů práce. Ve všech hospitovaných hodinách se projevovala pedagogická tvořivost a dobré organizační schopnosti vyučujících. Jednotlivci se specifickými poruchami učení byli vždy ve výuce zohledňováni. Náročnost požadavků odpovídala věku i schopnostem a možnostem žáků. Během celé výuky byl učiteli průběžně sledován stanovený cíl. V závěru hodin bylo jeho plnění vyhodnoceno. Při výuce byly aplikovány metody opakovací spolu s hodnocením, metody aplikační a procvičovací, zejména při samostatné práci žáků, a metody expoziční při vysvětlování nového učiva. Vyučující individuálním přístupem pomáhali pomalejším žákům, věnovali se i žákům s poruchami učení. Snažili se o praktické příklady využití učiva, usilovali o to, aby žáci učivo aplikovali a nacházeli pro ně příklady v praxi. Velmi dobře bylo pracováno s chybou. Efektivně bylo využíváno času pro jednotlivé aktivity. Hodnocení a klasifikace žáků je objektivní, žáci jsou vyzýváni k sebehodnocení. Pozitivně působila pochvala za dobrý výkon žáka.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována předem známými pravidly jednání, která byla respektována a akceptována stejně jako osobnost žáka. Přístup všech vyučujících českého jazyka k žákům byl pozitivní, korektní. Komunikace žáků měla průměrnou úroveň, komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita způsobu jejich vyjadřování byla velmi dobrá. Kázeň v průběhu výuky měla dobrou úroveň.

Plánování a příprava výuky jsou dobré, podmínky výuky velmi dobré, organizace, formy a metody výuky velmi dobré, motivace a hodnocení dobré, interakce a komunikace dobré.

Výuka českého jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Dějepis

Předmět dějepis je vyučován učiteli s pedagogickou i odbornou způsobilostí. Výuka je v souladu s osnovami a učebními plány vzdělávacího programu. Tematické plány jsou zpracovány a aplikovány. Vyučovací cíle jednotlivých hodin obsahově i časově odpovídaly učebním osnovám i tematickým plánům. Ve všech sledovaných hodinách vhodně volenými otázkami i formou výkladu bylo dosaženo stanoveného cíle. Velmi dobře byla zajištěna návaznost na již dříve probrané učivo - prověřování znalostí jednotlivců, práce žáků ve skupinách, společné zhodnocení. Stavba hodin byla velmi dobře promyšlena, dobře byly navozovány mezipředmětové vztahy. Počítáno bylo i s časem potřebným pro zopakování a fixaci nových poznatků

Ve výuce je využíváno moderních způsobů a forem práce, žáci jsou vedeni k umění orientovat se v čase a chápat historické souvislosti.

Psychohygienické podmínky z hlediska prostoru, estetiky výzdoby, základního vybavení učeben, světelných a tepelných parametrů mají velmi dobrou úroveň.

Používané učebnice jsou schváleny MŠMT ČR. Ve všech hospitovaných hodinách bylo využíváno historických nástěnných map i Atlasů světových a českých dějin, odborné literatury i beletrie vztahující se k probíraným tématům. Ve dvou hodinách byl použit zpětný projektor. Pro motivaci žáků a zpestření výuky zhotovují vyučující i vlastní pomůcky. Žáky motivovaly také dobře kladené problémové otázky a zajímavé informace, doplňující nové učivo. Dobře fungovala zpětná vazba. Pozitivně působila pochvala za dobře zpracované úkoly při skupinovém vyučování.

Slabinou ve výuce dějepisu je vlastní vyjadřování žáků. Často se vyskytovaly pouze jednoslovní odpovědi. Vyučující málo korigovali projevy žáků a dbali na rozvoj jejich komunikačních schopností a spisovnosti jejich projevu.

Interakce a komunikace byla bezprostřední, vychází z atmosféry vzájemné důvěry. Vztah mezi učiteli a žáky se jevil jako pozitivní.

Plánování a příprava výuky jsou dobré, podmínky výuky velmi dobré, organizace, formy a metody výuky velmi dobré, motivace a hodnocení velmi dobré, interakce a komunikace dobré.

Úroveň výuky dějepisu je velmi dobrá.

Fyzika

Výuka předmětu odpovídá hodinovou dotací, obsahem i rozsahem učiva požadavkům vzdělávacího programu Základní škola. Namátkovou kontrolou tematických plánů, jejich porovnáním se zápisy v třídních knihách a vlastním pozorováním při hospitacích nebylo zjištěno neplnění učebních osnov. Plánování předmětu je na běžné úrovni.

Výuka předmětu probíhala v odborné učebně fyziky (popř. v učebně chemie) s výjimkou tříd devátých ročníků, které jsou vyučovány mimo hlavní budovu školy. Odborná učebna fyziky je velmi dobře vybavena pro demonstrační i pro žákovské pokusy a pro konání laboratorních prací. Výuka v devátém ročníku, přestože neprobíhala v odborné učebně, byla rovněž materiálně dobře zajištěna.

Fyzika je z 86 % vyučována učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Všechny sledované hodiny byly pečlivě promyšleny a připraveny. Vzhledem k termínu inspekce (měsíc září) ve většině hodin byla nezanedbatelná část věnována systematickému opakování učiva předcházejícího ročníku. Menší pozornost je věnována motivaci žáků a uvádění probíraných fyzikálních jevů v souvislostech s přírodou, technickou praxí i denním životem. V některých hodinách bylo vhodně využito problémového vyučování a žákovských pokusů. Dovednost logického úsudku žáků byla rozvíjena při vyvozování příčinných souvislostí mezi fyzikálními jevy. Pozitivem většiny hodin byla komunikace mezi vyučujícími a žáky, důraz na správnost a přesnost odpovědí. Výuka probíhala v podnětné pracovní atmosféře. Znalosti žáků byly na běžné úrovni.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako dobré, podmínky výuky velmi dobré, organizace, formy a metody výuky velmi dobré, motivace a hodnocení dobré, interakce a komunikace velmi dobré.

Úroveň výuky fyziky je hodnocena jako velmi dobrá.

Hudební výchova

Výuka hudební výchovy odpovídá členěním, dotací hodin v učebním plánu i výběrem témat vzdělávacímu programu školy. Hudební výchově vyučují učitelky s odbornou i pedagogickou způsobilostí.

Důraz byl kladen na rozvoj hudebnosti dětí a jejich schopnost hudbu emocionálně prožívat. Bylo využíváno hudebních činností, pro něž mají žáci největší předpoklady a nejmenší zábrany. Jako prostředek sloužila hudba, která je pro žáka předmětem manipulace, experimentování, zdrojem objevování možností řešení hudebních problémů a podnětem k hudební hře. Hravé přístupy na prvním stupni základní školy se na druhém stupni viditelně měnily v cílevědomou

práci. Jednotlivé hudební činnosti se navzájem ovlivňovaly a postupovaly aktivitami pěveckými, nástrojovými, hudebně pohybovými a poslechovými. Například lidová písnička byla žáky nejprve osvojena, pak zpívána, hrána na hudební nástroje a instrumentálně doprovázena. Její nálada byla vyjadřována pohybem. Žáci vytleskávali rytmus, pohybem stoupání a klesání melodie atd. Nejdůležitější aktivitou, na niž byl kladen důraz všemi vyučujícími, byl zpěv, který se stával pro žáky oddechem, osvěžením a navozením dobré nálady.

Hudební výchova je od 5. ročníku vyučována v „kulturním sále“ školy. Je vybaven pianinem, klávesovým elektrofonickým nástrojem, kvalitním reprodukcím zařízením a Orffovým instrumentářem. Ostatní pomůcky k výuce hudební výchovy jsou uloženy v kabinetu hudební výchovy. Škola je vybavena v dostatečné míře učebnicemi a zpěvníky. Postupně se začíná vybavovat novými učebnicemi v kompletních řadách. Učující využívají různých notových materiálů a pracovních listů.

Změna forem práce i relaxace žáků vytvářely vhodné psychohygienické podmínky.

Hodnocení práce žáků vyučujícími bylo taktní vzhledem k jejich možnostem a předpokladům.

Komunikace žáků se jevila jako přirozená, vztah mezi žáky a učitelkami byl velice korektní.

Plánování, příprava a podmínky výuky jsou velmi dobré, velmi dobré, organizace, formy a metody výuky velmi dobré, motivace a hodnocení velmi dobré, interakce a komunikace velmi dobré.

Výuka hudební výchovy je velmi dobrá.

Matematika

Kontrolou rozvrhu a zápisů v třídních knihách byl zjištěn soulad hodinových dotací předmětu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Témata hodin byla volena v souladu se schválenými učebními osnovami, s logickou návazností učiva, se zásadou postupu od jednoduššího ke složitějšímu, od konkrétního k abstraktnímu. Řešené příklady měly přiměřenou obtížnost a často byly ukázkou nenásilné aplikace matematické teorie v reálných situacích.

Výuka matematiky je plně zajišťována vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pro všechny žáky jsou k dispozici vhodné, MŠMT ČR schválené, učebnice. V řadě hodin bylo účelně využíváno zpětného projektoru. Numericky náročné příklady žáci řešili s pomocí elektronických kalkulátorů.

Sledované hodiny byly dobře promyšleny a organizovány. Výuka nebyla stereotypní a jednotvárná. Druhy žákovských činností se často střídaly, byly zařazovány krátké relaxační činnosti. U některých vyučujících nechyběl citlivý smysl pro humor. Žáci byli často pozitivně motivováni pochvalou. Vhodně bylo pracováno s chybami žáků, bezprostředně bylo využíváno zpětné vazby.

Výuka probíhala převážně v konstruktivní pozitivní atmosféře, komunikace mezi vyučujícími a žáky byla vstřícná a podnětná. Vědomosti žáků byly na dobré úrovni.

Na základě zjištěných skutečností jsou plánování, podmínky a příprava výuky hodnoceny jako velmi dobré, organizace, formy a metody velmi dobré, motivace a hodnocení velmi dobré, interakce a komunikace velmi dobré.

Celkové hodnocení výuky matematiky je velmi dobré.

Občanská výchova

Občanské výchově je přidělena v jednotlivých ročnících druhého stupně týdenní hodinová dotace. Vyučující mají zpracovány časově tematické plány, které však vždy vzájemně nenavazují a učivo není koordinovaně rozpracováno do celého čtyřletého cyklu. Stanovené cíle odpovídají standardu vzdělání.

Sledovaná výuka tří vyučovacích hodin byla zajištěna dvěma odborně a pedagogicky způsobilými učiteli a učitelkou pedagogicky způsobilou.

Výuka je zajišťována v kmenových třídách, které jsou nově opraveny a vymalovány, vybaveny základní didaktickou technikou. Třídny jsou světlé, čisté, ale akustika místností je špatná. Mluvenému slovu je hůře rozumět. Učebnice jsou žákům půjčovány pouze na vyučovací hodinu, potřebný materiál je skupinám žáků množen na kopírovacím stroji.

Dvě vyučovací hodiny měly vynikající a velmi dobrou úroveň z hlediska stavby, organizace, aktivity žáků, motivace, rozvoje komunikativních dovedností a plnění hlavních cílů občanské výchovy. Vhodně byla využita domácí příprava žáků a možnosti aktivního učení v praktické ukázce dramatické výchovy. Třetí sledovaná hodina měla nedostatky v řazení činností, organizaci, přípravě a výběru diskutovaných témat. Konkrétní stanovené cíle vyučovacích hodin nebyly vždy splněny, nepřesně byly stanoveny úlohy žáků v dramatizaci témat.

Praktický řídicí styl převažoval většinou nad stylem příkazovým. Zvolené organizační formy výuky sice odpovídaly požadavkům efektivity, ale jejich skutečné provedení nebylo vždy dobře promyšleno a realizováno. Názorné pomůcky a didaktická technika byly využívány účelně, žáci dokázali většinou samostatně pracovat, byli aktivní a o výuku jevíli zájem.

Odbornost výuky, úroveň verbální i neverbální komunikace je na dobré úrovni.

Plánování není v rámci metodické komise dostatečně dobře koordinováno, příprava výuky měla nedostatky. Převážně je však na velmi dobré úrovni. Materiální podmínky výuky jsou průměrné. Ve využití metod a forem práce převažovaly pozitivní prvky. Motivace a hodnocení jsou v celkovém pojetí dobré. Komunikace a interakce žáků byla velmi dobrá. Celková úroveň výuky je hodnocena jako velmi dobrá.

Praktické činnosti

Práce s technickými materiály

Plánování a příprava výuky v uvedených předmětech odpovídá časovou dotací i obsahem přijatému vzdělávacímu programu Základní škola. Vyučujícími vypracované tematické plány jsou podrobné a odpovídají požadavkům osnov. Jsou podkladem pro materiální zajištění výuky prostřednictvím Služby školet.

Předmět práce s technickými materiály je vyučován v dílně školy a částečně v kmenových učebnách nižších ročníků. Pro jednotlivá témata jsou s dostatečným předstihem zajišťovány polotovary materiálů. K dispozici je dostatek kvalitního nářadí, částečně vyžadujícího obměnu. Úpravou jednoho pracovního místa je umožněna integrace tělesně postiženého žáka a jeho plné zapojení do pracovních činností.

Žáci byli pro práci vhodně motivováni zejména pochvalou i za dílčí úspěchy, pracovali se zaujetím a elánem. V jedné hodině bylo neopodstatněně využíváno chvály, což nevedlo žáky k dostatečnému sebehodnocení a vytváření potřebné zpětné vazby.

Ve všech sledovaných hodinách byla vytvářena příjemná pracovní atmosféra. Osobnost žáka byla respektována. Žáci byli vedeni ke vzájemné spolupráci.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré, podmínky výuky velmi dobré, organizace, formy a metody výuky velmi dobré, motivace a hodnocení dobré, interakce a komunikace velmi dobré.

Výuka prací s technickými materiály je hodnocena jako velmi dobrá.

Práce s počítačem

Tematický plán předmětu práce s počítačem je vypracován v souladu se vzdělávacím programem a osnovami. V šestých ročnících je povinným předmětem, v devátých ročnících nepovinným předmětem.

Předmět je vyučován v dobře vybavené odborné učebně výpočetní techniky s využitím prostředí Windows a jeho aplikací.

Vyučující nesplňují podmínky odborné způsobilosti. Výuka je vedena s přiměřenou náročností a je zaměřena na obsluhu počítače a využití základních programů. Je vytvářen prostor pro samostatné učení, procvičování dovedností a získávání potřebných znalostí. Většina žáků pracuje s chutí a se zájmem. Vyučující vhodně pomáhají žákům při řešení samostatných úkolů, respektují jejich individuální znalosti a dovednosti.

Plánování a příprava výuky jsou hodnoceny jako dobré, podmínky výuky velmi dobré, organizace, formy a metody výuky velmi dobré, motivace a hodnocení velmi dobré, interakce a komunikace velmi dobré.

Výuka předmětu práce s počítačem je dobře zajištěna po materiálně technické stránce a je vedena na velmi dobré úrovni.

Přírodopis

Plánování a příprava výuky odpovídá časovou dotací i obsahem přijatému vzdělávacímu programu Základní škola. Předložené tematické plány přírodopisu jsou většinou svou stručností formální. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá ve sledovaných třídách osnovám, případné úpravy (záměna tematických celků v daném ročníku) jsou v souladu s učebními dokumenty. Souhlas ředitelky školy s těmito úpravami nelze doložit. Způsob plánování na jeden školní rok prakticky neumožňuje kontrolu případné obsahové duplicity učiva.

Výuka probíhá v kmenových učebnách i odborné učebně přírodopisu a chemie. Prostředí bylo estetické, čisté a vybavení odpovídalo použitým formám a metodám výuky i počtu žáků. Postupně modernizované učební pomůcky byly využívány v odborné učebně, méně v kmenových učebnách.

Chybějící odborná způsobilost jednoho vyučujícího nijak neovlivnila kvalitu výuky.

Pozornost je věnována motivaci žáků (zajímavosti, pochvala, snaha o spojení teorie s praxí, využití znalostí a poznatků žáků atd.). V organizaci výuky byly převážně uplatňovány tradiční metody práce (opakování, výklad a shrnutí učiva). Bylo využíváno znalostí a poznatků žáků, mezipředmětových vztahů a hledání logických souvislostí. Malá pozornost je věnována rozvoji komunikativních dovedností. K rozšíření probíraného učiva jsou zařazovány „referáty žáků“, většinou však nízké úrovně.

Výuka probíhá v příjemné pracovní atmosféře s respektováním osobnosti žáka.

Plánování učiva odpovídá schváleným učebním dokumentům. Citelně slabá místa má však po formální stránce. Podmínky výuky jsou velmi dobré, organizace, formy a metody výuky dobré, motivace a hodnocení dobré, interakce a komunikace ještě vyhovující.

Přírodopis je vyučován na dobré úrovni.

Tělesná výchova

Výuka předmětu byla ve všech hodinách zajišťována učiteli odborně a pedagogicky způsobilými.

Plánování a příprava výuky jednotlivých vyučovacích hodin odpovídala časovému rozvržení učiva v tematických plánech. Vykazuje však nedostatky ve vzájemné koordinaci témat čtyřletého učebního cyklu. Plány v jednotlivých ročnících a u jednotlivých vyučujících na sebe vždy obsahově nenavazují, učivo a stanovené cíle jsou výsledkem individuální práce učitelů, kteří se na tématech neformálně domlouvají. V plánování předmětu chybí koordinace a systémovost.

Předložené plány respektují didaktické zásady soustavnosti a spojení teorie s praxí, ale jednotlivým tématům (podle zápisů v třídních knihách) není vždy věnována dostatečná dotace hodin v navazujícím časovém úseku. Cíle výuky odpovídají standardu vzdělání i aktuálnímu složení třídy. Hodinová dotace předmětu se shoduje s požadavky schváleného učebního plánu. Šestá třída je současně první sportovní třídou školy zaměřenou na výuku kopané. Rozsah učiva je upraven v závislosti na prostorových a časových (rozvrhových) podmínkách školy a odpovídá možnostem úprav daných osnovami.

Zápisům v třídních knihách, především jejich vypovídací hodnotě, není věnována patřičná pozornost. Kontrola zápisů ze strany vedení školy je doložena, ale není vždy důsledná.

Výuka probíhá v dobře vybavených, čistých a esteticky odpovídajících prostorách - na školním hřišti, stadiónu a tělocvičně. První stupeň ZŠ většinou využívá cvičebního sálu upraveného z konferenčního sálu bývalé administrativní budovy, který umožňuje plnit hlavní cíle výuky. Vybavení pomůckami, nářadím a náčiním pro výuku jednotlivých sledovaných disciplín je spíše nadstandardní. Šatny jsou odpovídající kapacitou i úrovní hygienického vybavení. Vzdálenost sportovišť (7 min. chůze) je příčinou spojování hodin do dvouhodinových bloků a tím také nižší frekvence tělesné výchovy. Z hlediska zásad motorického učení i rozvoje fyziologických funkcí není spojení vyučovacích hodin do dvouhodinových celků ideální.

Vzdálenost sportovišť je příčinou jejich nedostatečného využití pro potřeby prvního stupně, který však efektivně nevyužívá možnosti sezónní úpravy rozvrhu hodin. Členění samostatných hodin odpovídalo psychohygienickým zásadám. Tempo výuky bylo přiměřené a dostatečný čas byl věnován také relaxaci.

Ve výuce převažoval příkazový vyučovací styl - většinu rozhodnutí prováděl učitel sám. Využití recipročního řídicího stylu ve skupinové organizaci hodiny mělo nedostatky v nepřesném určení úkolů a neujasněnosti funkce zpětné vazby.

Metodické postupy jednotlivých činností byly v průběhu výuky většinou vhodně využívány. Byly respektovány zejména zásady názornosti, posloupnosti a přiměřenosti. Běžný byl individuální přístup vyučujících k žákům.

Využití času a pomůcek bylo efektivní. Vhodně jsou zařazovány také doplňující informace.

Schopnost žáků aplikovat učivo byla někdy vhodně podporována možnostmi alternativního postupu při řešení pohybových úkolů. Dostatek prostoru k procvičení učiva byl dán žákům ve všech vyučovacích hodinách.

K aktivizaci žáků bylo využito přirozených forem úvodní i průběžné motivace.

Po odborné stránce měly sledované hodiny velmi dobrou úroveň. Využití okamžité zpětné vazby k analýze chyb nebylo vždy dostačující.

V hodnocení žáků byly respektovány a využívány individuální dispozice žáků a oceňována snaha a pokrok ve výsledcích. Méně jsou žáci vedeni k sebereflexi a umění hodnotit vlastní výkon.

V interakci a komunikaci byla akceptována daná pravidla. Struktura hodin a jejich pojetí zajišťuje rozvoj potřebných dovedností, prostor pro vyjádření vlastního stanoviska je dostatečný. Osobnost žáka je přiměřeně respektována. Žáci jsou vedeni ke vzájemné toleranci a spolupráci.

Verbální i neverbální úroveň komunikace učitelů v průběhu výuky byla velmi dobrá, rovněž kázeň žáků.

Plánování není dostatečně koordinováno, má nedostatky. Podmínky výuky jsou velmi dobré. Příprava jednotlivých vyučovacích hodin byla dobrá. Organizace, metody a formy výuky i úroveň motivace měly nadprůměrnou úroveň. Hodnocení žáků, interakce a komunikace jsou dobré. Celková úroveň výuky je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání je ovlivněna osobnostmi jednotlivých učitelů. Vyplývá ze schopnosti přizpůsobit se a reagovat na vývoj v oblasti šíření informací. Průběh vzdělávání byl hodnocen v rozmezí od vynikající po nevyhovující.

Celkově je kvalita vzdělávání na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Vedení školy písemně zpracovalo dokument „Koncepce školy“, který vychází z analýzy podmínek a prostředí školy a zahrnuje důležité oblasti její činnosti. Obsah je zaměřen především na konkrétní úkoly, dlouhodobé vize nejsou uvedeny.

Koncepce školy byla projednána v pedagogické radě a také se zřizovatelem.

Na koncepci školy navazuje písemně zpracovaný roční „Plán práce školy“ pro školní rok 1999/2000. Nedostatkem tohoto dokumentu je chybějící časové ohraničení pro plnění jednotlivých úkolů. Adresná odpovědnost je stanovena.

Plánování učiva vykazuje nedostatky ve vzájemné koordinaci témat čtyřletého učebního cyklu v předmětech občanská výchova a tělesná výchova. Jsou respektovány didaktické zásady, ale jednotlivým tématům (podle zápisů v třídních knihách) není vždy věnována dostatečná dotace hodin v navazujícím časovém úseku. Plány na sebe ne vždy obsahově navazují. Učivo a stanovené cíle jsou výsledkem individuální práce učitelů, kteří se na tématech neformálně domlouvají. Schází koordinace a systémovost v plánování uvedených předmětů.

V plánování výchovně vzdělávacího procesu jsou negativa a pozitiva v rovnováze, má průměrnou úroveň.

Organizování

Škola má dobře zpracovaný „Organizační řád“, v němž jsou stanoveny kompetence ředitelky školy, obou zástupců ředitelky školy, vedoucí vychovatelky školní družiny, výchovné poradkyně, třídních učitelů, dozírajících pedagogů, učitelů, vychovatelek školní družiny a ostatních pracovníků školy. Provozní řády odborných učeben jsou vypracovány a žáci jsou s nimi seznámeni. Jako poradní orgány jsou zřízeny předmětové komise a pedagogická rada. Organizační struktura umožňuje dobré řízení školy.

Vnitřní chod školy se řídí řádem školy, v němž jsou zakotvena práva i povinnosti žáků. Obsahuje rovněž povinnosti pedagogických pracovníků. Osobní data o žácích a zaměstnancích školy jsou vedena na počítači. Údaje jsou zajištěny před zneužitím. Vnitřní informační systém je funkční, vyhovuje potřebám školy. Je založen na plánovaném konání pedagogických rad a provozních porad, každodenním osobním styku se zaměstnanci a zveřejňování informací ve sborově školy. Opírá se také o působení třídních učitelů směrem k žákům.

Vnější informační systém spočívá v předávání potřebných informací rodičovské veřejnosti pomocí notýsků a žákovských knížek nebo formou úředního dopisu. O prospěchu a chování žáků škola informuje rodiče na třídních schůzkách. Úspěchy školy jsou prezentovány v místních i okresních periodikách. Pravidelná setkávání ředitelky školy s výborem SRPDS umožňují vliv zástupců rodičů na chod školy.

Organizování chodu školy je na dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy motivuje pracovníky především osobními příplatky, mimořádnými odměnami, popřípadě morálním oceněním. Pro stanovení osobního příplatku jsou velmi dobře zpracována kritéria, která jsou všem zaměstnancům školy známa. Jejich plnění je ředitelkou školy prokazatelně dodržováno.

Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je zajišťován nabídkou vzdělávacích akcí Pedagogického centra Plzeň a Školského úřadu Klatovy, popřípadě vlastní iniciativou jednotlivců.

Vedení školy systematicky působí na pedagogický sbor jako na celek. Ne vždy se daří motivovat pedagogy k využívání progresivních metod a forem výuky k efektivnějšímu formativnímu působení na žáka.

Vedení a motivování pracovníků je velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Plánování kontrol je organizačně rozděleno mezi ředitelku školy a oba její zástupce. Realizace je doložena hospitačními záznamy a záznamy z dalších kontrol. Na základě inspekční činnosti bylo zjištěno, že kontrolní činnost je u některých vyučujících vzhledem k jejich kvalitě málo účinná. Při rozborech hospitací (včetně provedených společně se školními inspektory) se ředitelka školy zaměřovala především na hodnocení kvality výuky, zatímco její zástupci se orientovali spíše na popis průběhu výuky. Kontrolní činnost zástupců ředitelky školy je málo efektivní.

Ke kontrole výsledků kvality vzdělávání patří testování žáků II. stupně v předmětech český jazyk, cizí jazyk a matematika. Vedení školy pravidelně vyhodnocuje úspěšnost vycházejících žáků při přijímání na školy II. cyklu.

Průběžná kontrola hospodaření školy je prováděna ředitelkou školy.

Úroveň kontrolních mechanismů je dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení vykazuje pozitiva, ale i rezervy. Celkově je hodnocena jako dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy je strukturována v souladu s § 17e odst. 2 zákona č. 139/1995 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství. Má velmi dobrou vypovídací hodnotu. V pedagogické radě byla projednána 1999-08-31.

Tento dokument lze hodnotit jako velmi dobrý.

Péče o další vzdělávání a růst pedagogických pracovníků

Další vzdělávání pedagogů není vedením školy direktivně nařizováno, avšak k aktivitám v tomto směru je přihlíženo při stanovení osobního hodnocení jednotlivých učitelů. Přehled dalšího vzdělávání učitelů je ve škole prokazatelným způsobem registrován.

Ve sborovně školy jsou zveřejňovány nabídky vzdělávacích aktivit - Pedagogického centra Plzeň, Školského úřadu Klatovy. Učitelé si mohou zvolit vhodnou akci i z jiných zdrojů než z výše uvedené nabídky.

Účast pedagogických pracovníků na některých akcích musela být regulována z finančních nebo organizačních důvodů. Upřednostňovány jsou především akce, které jsou pro výuku přínosné.

Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Učební plán školy je doplněn o další aktivity, které mají vliv na rozvoj osobnosti žáka.

Ve škole úspěšně pracuje **Klub mladého diváka**, jehož členové se účastní divadelních představení v několika pražských divadlech.

Různé zájmové aktivity - KUFR, zeměpisné soutěže a soutěže v německém a anglickém jazyce, Halloween, zdobení kraslic, Zlatý slavíček, školní sportovní soutěže aj. - jsou žákům školy nabízeny ve **Školním klubu**.

Žáci se zúčastňují všech **předmětových soutěží a olympiád**. Dosahují velmi pěkných úspěchů - např. postup do republikového kola a velmi pěkné umístění v soutěži „Mladý historik“, do regionálního kola soutěží v německém i anglickém jazyce, ve fyzikální olympiádě, v recitační soutěži, 2. a 3. místo v „Poháru českého rozhlasu“. Úspěchů dosahují žáci školy také v akcích a soutěžích Asociace ŠSK.

Žákům je nabízena práce v **kroužku mysliveckém, PC, košíkové, odbíjené, atletickém, dyslektickém, francouzského jazyka**.

Ve škole úspěšně působí **dva pěvecké žákovské sbory a instrumentální sbor**, které vystupují na veřejnosti a pravidelně se zúčastňují přehlídky dětských pěveckých sborů v Klatovech.

Škola vydává **časopis „Svět bez drog“**, dobře spolupracuje s **družební školou v bavorském Rodingu**, na veřejnosti se reprezentuje vánoční besídkou, oslavou Dne dětí, výstavami prací žáků apod.

Žákům osmých tříd je nabízen **program Junior Achievement** „Výhody prodlouženého studia“, žákům sedmých tříd „Základy podnikání“.

Kromě toho řada učitelů školy zajišťuje pro žáky jako doplněk vzdělávacího programu **přednášky, besedy, exkurze, plavecký a lyžařský výcvik**.

Hlavní akcí uplynulého školního roku byla oslava **135. výročí založení školy**, na níž se podíleli všichni zaměstnanci i žáci.

Další aktivity školy vhodně doplňují výchovně vzdělávací program a jsou hodnoceny jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- **Inspekční podkladová dokumentace** (Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy, seznam volitelných, nepovinných předmětů, přehled výuky předmětů z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, přehled zaměstnanců školy, učební plán školy podle tříd a přidělení předmětů, hospitační záznamy a analýzy hospitovaných hodin).
- **Vnitřní dokumentace a materiály školy** (Plán práce školy pro školní rok 1999/2000, Vnitřní řád Základní školy, Plánická ul., Klatovy, rozvrhy hodin tříd a učitelů pro školní rok 1999/2000, tematické plány pro jednotlivé předměty, seznam absolvovaných vzdělávacích aktivit pedagogických pracovníků, výtvarné práce žáků, záznamy z rozhovoru s ředitelkou školy, zástupci ředitelky školy a pedagogy, školní časopis „Svět bez drog“, písemné práce z českého jazyka a matematiky).
- Povinná dokumentace škol a školských zařízení podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb. (školský zákon), Rozhodnutí Školského úřadu Klatovy o zařazení do sítě škol čj. II/9 ze dne 1. 3. 1999, Zápis z pedagogických rad, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků, kniha úrazů).

ZÁVĚR

Plánování a příprava výuky

Stanovené výukové cíle převážně odpovídaly standardu vzdělávání i aktuálnímu složení každé třídy. Bezprostřední příprava pedagogů byla v souladu s učebními osnovami, plánované cíle odpovídaly zásadě soustavnosti.

Podmínky výuky

Třídy jsou vybaveny vhodně a účelně. Prostředí je podnětné, estetická výzdoba školy je převážně na nadprůměrné úrovni. Učebny jsou standardně vybavené a klasicky uspořádané, v některých případech není vyhovující jejich velikost vzhledem k počtu žáků. Dodržování a respektování psychohygienických zásad byla ve sledovaných hodinách věnována odpovídající pozornost.

Organizace, formy a metody výuky

Hodnocení účelnosti a vhodnosti organizace výuky či použitých forem a metod práce bylo u jednotlivých pedagogů rozdílné. Pozitivně byla hodnocena snaha vyučujících o zařazování pestrých činností, využívání rozmanitých vyučovacích metod, učebnic a různých didaktických pomůcek. Někteří vyučující bohatě využívali alternativních způsobů řešení úkolů, kooperativních technik učení, byl vytvořen prostor pro vyjádření vlastního názoru, pro samostatné, aktivní učení atd. Současně byli žáci vedeni ke schopnosti aplikovat učivo, vzájemně spolupracovat, dohodnout se na společném postupu. Jednotlivci se specifickými poruchami učení byli vždy ve výuce zohledňováni, organizace hodin rovněž většinou umožňovala všem žákům pracovat individuálním tempem. Důsledná, neformální individualizace výchovy a výuky včetně respektování potřeb a schopností žáků je omezena vysokými počty žáků zejména ve třídách prvního stupně.

Negativa zjištěná inspekcí se týkala především metodické stavby vyučovacích jednotek, forem a způsobů pedagogické práce. Byla zaznamenána zejména ve dvou třídách prvního ročníku. Struktura hodin neodpovídala vždy věku žáků, byla pro ně nudná a nezajímavá. Následně pak vedla ke ztrátě pozornosti žáků, k jejich pasivitě, nezájmu. Převaha verbálních metod snižovala efektivitu výuky, chyběla gradace činností. Pedagogický proces postrádal tvořivost, nápaditost, inovační prvky byly zaznamenány minimálně, spíše ojediněle.

Motivace a hodnocení.

Ve výuce bylo využíváno množství podnětných motivačních metod, učitelé průběžně prověřovali výchozí znalosti a dovednosti žáků. Vhodně byly uváděny příklady z praxe. Opakování navazovalo na probírané učivo. Žákům zadávané úkoly byly vyučujícími ověřovány. Slabším žákům byla vždy poskytována potřebná pomoc. Ve všech sledovaných hodinách bylo hodnocení činností žáků zaměřeno pozitivně, jejich snaha byla vždy oceněna. Důsledně byly využívány různé možnosti vedení k sebekontrolě, sebehodnocení a odpovědnosti.

Interakce a komunikace.

Ve všech třídách byla v průběhu inspekce zaznamenána příjemná pracovní atmosféra a vstřícný přístup pedagogů k žákům. Převažovala přirozená autorita učitelů a přirozená kázeň žáků. Dohodnutá pravidla vzájemné komunikace či jednání byla ve většině tříd akceptována. Současně byl vytvářen prostor pro diskusi a různost názorů žáků.

Řízení školy:

Je využívána metoda participativní. Rezervy se objevují v práci s individualitou a osobností vyučujících. Vedení školy má všechny předpoklady dalšího růstu.

Řízení školy má dobrou úroveň.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Křenek	K. Křenek v. r.
Členové týmu	PaedDr. Ondřej Kožíšek	O. Kožíšek v. r.
	Mgr. Karel Nováček	K. Nováček v. r.
	Mgr. Hana Ratzová	H. Ratzová v. r.
	Mgr. Ing. Ivan Veselý	I. Veselý v. r.

V Klatovech dne 18. října 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. října 1999

Razítko

Mgr. Marie Pešková

M. Pešková v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný

Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	1999-11-01	187/99
Zřizovatel	1999-11-01	188/99

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
1999-11-01	-	Připomínky ředitelky školy k IZ nebyly vzneseny.